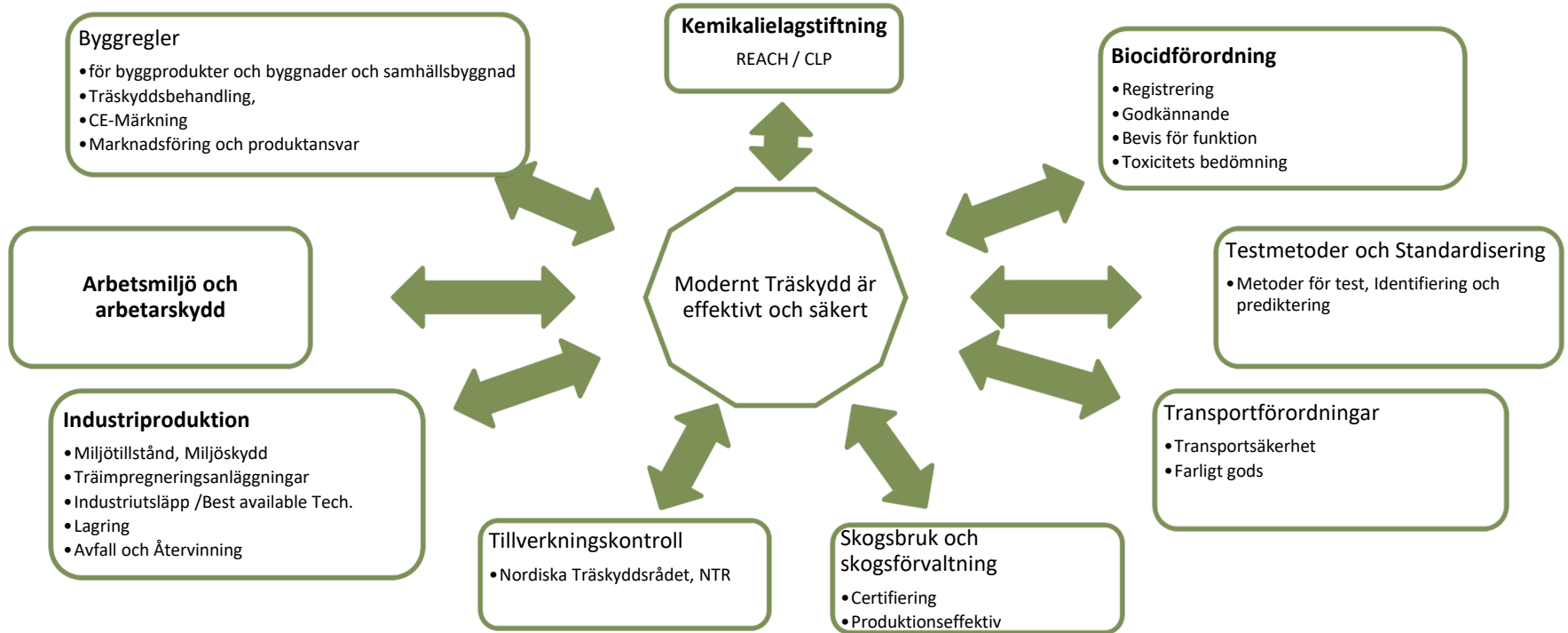

Lagstiftning i Europa och Sverige

1. Lagar och regler
2. Träskyddsmedlens godkännande, Träskyddsbehandlade produkter
3. Naturvårdsverket och tillstånd för miljöfarlig verksamhet
4. Impregneringsanläggningar
5. Industriutsläppsförordningen

Lagar och Regler

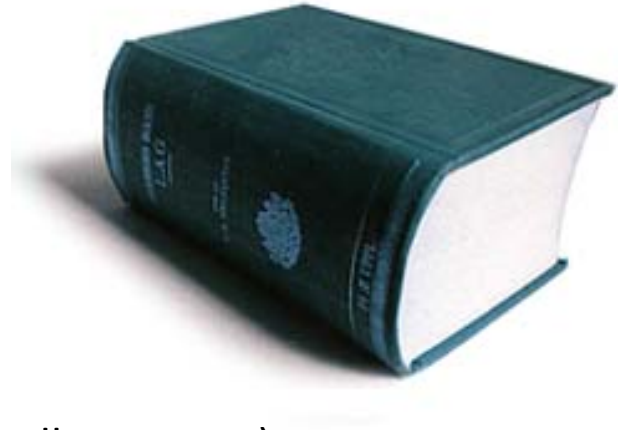

Våra myndigheter

- Svenska myndigheter som utfärdar regler och utför tillsyn av träskyddsbranschen
  - Kemikalieinspektionen
  - Arbetsmiljöverket
  - Naturvårdsverket
  - Länsstyrelse och kommun, utövar tillsyn
- Europeiska myndigheter
  - ECHA

Lagstiftning

- Svensk lagstiftning
  - Riksdagen
  - Regeringen
  - Myndigheter
  - Lagar
  - Förordningar
  - Föreskrifter
- Lagstiftning inom EU
  - EU – Direktiv
  - EU – Förordningar (direkt tilläpande i alla medlemsstater)

Miljöbalken – Allmänna hänsynsregler

1§ Bevisbördan

Alla som bedriver en verksamhet är skyldiga att visa att de förpliktelser som följer av detta kapitel iakttas

2§ Kunskapskravet

Skaffa sig relevant kunskap och titta på vilka miljökonsekvenser en aktivitet kan få för att kunna avgöra om aktiviteten påverkar eller riskerar att påverka människors hälsa eller miljön.

3§ Försiktighetsprincipen

Krav på att vidta de skyddsåtgärder, iakttä de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

4§ Produktvalsprincipen

Måste byta om produkterna kan ersättas med andra mindre farliga produkter

5§ Energihushållning och avfallshierarkin

Ska hushålla med råvaror och energi

Bekämpningsmedel = Biocidprodukter och Växtskyddsmedel

- Bekämpningsmedel

”...verksamma ämnen avsedda att förstöra, hindra, oskadliggöra, förhindra verkningarna av eller på något annat sätt utöva kontroll över skadliga organismer på annat sätt än enbart genom fysisk eller mekanisk inverkan...”

- Växtskyddsmedel

- skydda växter och växtprodukter inom jordbruk, skogsbruk och trädgårdsbruk.

- Biocidprodukter

- Alla bekämpningsmedel – som inte är växtskyddsmedel

Biocidprodukter delas in i 22 produkttyper

Fyra huvudgrupper:

- Desinfektionsmedel och allmänna biocidprodukter
- Konserverings- och skyddsmedel
- Bekämpning av skadedjur
- Övriga biocidprodukter

1	Biocidprodukter för mänsklig hygien	12	Slembekämpningsmedel
2	Desinfektionsmedel för privat användning och inom hälso- och sjukvård	13	Skyddsmedel för vätskor vid metallbearbetning
3	Hygienprodukter för veterinärverksamhet	14	Rodenticider (råttmedel)
4	Ytdesinfektionsmedel som kommer i kontakt med livsmedel och foder	15	Fågelbekämpningsmedel
5	Desinfektionsmedel för dricksvatten	16	Molluskicider
6	Konserveringsmedel för burkförpackning	17	Fiskbekämpningsmedel
7	Konserveringsmedel för ytbeläggningar	18	Insektsbekämpningsmedel
8	Träskyddsmedel	19	Avskräckande och tilldragande medel
9	Konserveringsmedel för polymeriserade material, gummi m. m.	20	Bekämpningsmedel för andra ryggradsdjur
10	Konserveringsmedel för byggnadssten	21	Antifoulingmedel (båtbottenfärger)
11	Skyddsmedel för kylvatten- och processsystem	22	Balsameringsvätskor

Märkning av kemiska produkter

- CLP-förordningen innehåller regler för klassificering, märkning och förpackning av kemiska produkter. För att få släppa ut kemiska produkter på marknaden behöver dessa regler följas
- Tillverkaren av produkten ansvarar för att produkten är korrekt märkt - inte Kemi

Märkningskrav enligt CLP

Etikett

faropiktogram	
signalord	Fara
farooangivelser (risker med produkten)	Orsakar allvarliga frätskador på hud och ögon. Giftigt för vattenlevande organismer med långtidseffekter. Använd skyddshandskar/skyddskläder/ögonskydd/ansiktsskydd.
skyddsangivelser (hur man skyddar sig)	Vid kontakt med ögonen: Skölj försiktigt med vatten i flera minuter. Ta ut eventuella kontaktlinser om det går lätt. Fortsätt att skölja. Kontakta genast giftinformationscentral eller läkare. Förvaras oåtkomligt för barn. Undvik utsläpp till miljön.
farliga ämnen i produkten	10 % Ämne A 6 % Ämne B
volym/mängd	500 ml
kontaktuppgifter till den som släppt ut produkten på marknaden	Kemi AB Kemivägen 32, 142 11 Stockholm 08-123456

Faropiktogram

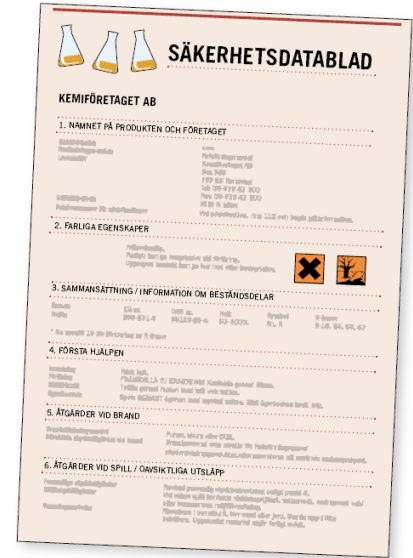
Ytterligare märkningskrav för biocidprodukter

- a) **Alla verksamma ämnens identitet och koncentration i metriska enheter.**
- b) Nanomaterial sak anges.
- c) Det **registreringsnummer** som den behöriga myndigheten eller kommissionen har tilldelat biocidprodukten.
- d) **Namn på och adress till innehavaren av produktgodkännandet.**
- e) Typ av formulering.
- f) **De användningsområden för vilka biocidprodukten är godkänd.**
- g) Bruksanvisning, appliceringsfrekvens och dosering, uttryckt i metriska enheter på ett sätt som är meningsfullt och begripligt för användaren, för varje användningsområde som produktgodkännandet omfattar.
- h) Redogörelse för sannolika direkta eller indirekta ogynnsamma biverkningar och anvisningar för första hjälpen.
- i) Texten "Läs medföljande anvisningar före användning" om produkten åtföljs av ett informationsblad och i förekommande fall varningar för känsliga befolkningsgrupper.
- j) Anvisningar för säkert bortskaffande av biocidprodukten och dess förpackning, inbegripet eventuellt förbud mot återanvändning av förpackningen.
- k) Formuleringens satsnummer eller beteckning samt sista användningsdatum vid normala lagringsförhållanden.
- l) I förekommande fall den tid som behövs för att biocidprodukten ska verka, den tid som ska förflyta mellan två behandlingar med biocidprodukten eller mellan en behandling och följande användning av den behandlade varan eller följande tillträde för människor
- m) I tillämpliga fall **de användarkategorier som biocidprodukten är begränsad till.**
- n) I tillämpliga fall information om särskilda faror för miljön, särskilt när det gäller skydd av icke-målorganismer och förhindrande av förorening av vatten.
- o) För biocidprodukter som innehåller mikroorganismer, märkningskrav i enlighet med direktiv 2000/54/EG.

Svart text = etikett
Grön text = kan anges på förpackningen eller i separat informationsblad

Säkerhetsdatablad (SDS)

- Syftar till att informera om produktens egenskaper ur risk- och skyddssynpunkt, till skydd för hälsa och miljö för ökad säkerhet på arbetsplatsen
- Den som släpper ut produkten på marknaden är ansvarig för innehållet
- Bladen ska vara skrivna på svenska och ska fås från medelsleverantören vid första leverans av produkten
- Alla led: tillverkare, importör, andra i leverantörskedjan
- Regler för säkerhetsdatablad finns i EU:s kemikalieförordning - Reach

EU:s biocidförordning 528/2012/EU (BPR)

- Huvudregeln är att biocidprodukter ska vara **godkända för att få tillhandahållas på marknaden och användas**
- Harmonisera den inre marknaden i EU för biocidprodukter, dvs. ställa samma krav på biocidprodukter i alla medlemsstater
- Säkerställa en hög skyddsnivå för biocidprodukter på marknaden och att produkterna är tillräckligt effektiva
- Reglerar användningen av biocider i biocidbehandlade varor

Beslutsvillkor

- Beroende på produktens egenskaper innehåller beslut om godkännande olika villkor för användningen, ex vis **hur** produkten får användas, mot **vad** (vilka organismer) och av **vem** (användarkategori).
- Alla beslut är tidsbegränsade - därefter sker en omprövning av godkännandet.
- Ett fyrsiffrigt unikt registreringsnummer tilldelas produkter som godkänts av Keml.

Kunskapskrav och tillstånd (3 kap. SFS 2014:425)

Behörighetsklasser

- **Klass 1:**
endast för yrkesmässigt bruk med särskilt användningstillstånd:
L – Jordbruksverket
SO – Folkhälsomyndigheten
AV – Arbetsmiljöverket
- **Klass 2:**
endast för yrkesmässigt bruk
- **Klass 3:**
får användas av var och en (konsumenter och yrkesmän)
- Keml kan lägga till "X" om särskilt omfattande kunskapskrav gäller

Är bekämpningsmedlet godkänt?

- Sök i Bekämpningsmedelsregistret på Kemi:s webbplats (www.kemi.se)
- Sök på Echa:s webbplats
- (<https://echa.europa.eu/information-on-chemicals/biocidal-products>)
- Kontakta leverantören av medlet
- Notera särskilda utfasningstider för användning efter att ett godkännande upphört eller fått ändrade villkor.

Regler för träskyddsbehandlat virke

- Trä som behandlats med en biocidprodukt är biocidbehandlad varor.
  - krav på information vid överlåtelse
  - krav på märkning av behandlad vara

Informationskrav vid överlåtelse

- Om det finns ett påstående om virkets biocidegenskaper, ska virket vara märkt av den som ansvarar för att sätta ut produkten på marknaden.
- Märkningen ska innehålla följande information:
  - att varan innehåller en biocidprodukt
  - i motiverade fall biocidegenskaper hos den behandlade varan
  - namn på alla verksamma ämnen som använts vid behandlingen
  - relevant bruksanvisning, inkluderat alla försiktighetsåtgärder som måste vidtas på grund av ämnet som varan är behandlad med eller innehåller

Krav på fixering m. m. (KIFS 2008:3)

- Träskyddsbehandlat virke får inte lämnas ut från behandlingsanläggning om virket:
  - inte är yttort och i allt väsentligt smetfritt
  - innan eventuell fixering av bekämpningsmedlet har avslutat
  - Kravet att se till att detta är uppfyllt ligger på impregneringsanläggningen, eller den som yrkesmässigt för in sådant virke till Sverige

Begränsningar i användningen av träskyddsbehandlat virke

– svenska begränsningsregler (KIFS 2008:3)

- 5 § Krav på behovsanalys innan användning

Begränsningar i användning av:

- Kreosot i Sverige
  - Tillåten användning av kreosotvirke regleras inom EU av REACH (bilaga XVII) och av respektive medlemsland
  - Trä som kreosotbehandlats får endast användas yrkesmässigt och industriellt bruk, t ex för järnvägar, kraftledningar etc. (Övrig användning begränsas)
- Arsenik (CCA)
  - Från 2006: Inte godkänt, Inte tillverkning eller import
- Krom
  - Från 2006: Inte godkänt, inte tillverkning eller import

Miljöfarlig verksamhet

- – användning av mark, byggnader eller anläggningar på ett sätt som kan medföra olägenhet för människors hälsa eller miljön eller genom förorening av mark, luft, vattenområden eller grundvatten
- Tillstånds- och anmälningsplikt för miljöfarlig verksamhet:
  - A-verksamhet - stora anläggningar med potentiellt stor påverkan
    - tex. gruvarbete, kärnkraft, stålverk, pappersmassa, etc.
    - Tillstånd sökes hos mark- och miljödomstolen
  - B-verksamhet - medelstora anläggningar med potentiellt medelstor påverkan
    - tex. impregnering, slakteri, tillverkning, etc.
    - Tillstånd söks hos länsstyrelsen
  - C-verksamhet - små anläggningar
    - tex. impregnering, små vindkraftverk, biltvätt etc.
    - Anmälan lämnas till den kommunala nämnden

Tillståndsplikt B eller C?

- Miljöprövningsförordning (2013:251) 8 kap. Trävaror
- Kemikaliebehandling av trä och träprodukter
  - Tillståndsplikt B ... produktion av **mer än** 75 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per dygn eller **mer än** 18 750 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per kalenderår.
  - Anmälningssplikt C ... produktion **av högst** 75 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per dygn eller **högst** 18 750 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per kalenderår.
- Behandling mot blånadssvamp
  - Anmälningssplikt C ...behandling av träprodukter mot blånadssvamp.

Verksamhetsutövares egenkontroll

-för B- och C-verksamheter

- Fastställd och dokumenterad fördelning av det organisatoriska ansvaret
- Rutiner för att fortlöpande kontrollera att utrustning m.m. för drift och kontroll hålls i gott skick
- Fortlöpande och systematiskt undersöka och bedöma riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt
- Förteckning över kemiska produkter som hanteras inom verksamheten

NFS 2001:6

- Naturvårdsverkets föreskrifter om träskyddsbehandling genom tryck- eller vakuumimpregnering
<https://www.naturvardsverket.se/Documents/foreskrifter/nfs2001/nfs2001-06k.pdf>
- Anger flera skyddsåtgärder och försiktighetsmått
  - Hur anläggningen ska vara utformad, tex under tak, invallning, slutna system
  - Hur verksamheten ska bedrivas, tex uppsamling och återanvändning av spill och skölvatten, krav på + temperatur vid torkning, lagring mm.
- Kontrolleras vid tillståndets givande samt vid inspektion.
- Är en del av era rutiner och arbetsbeskrivningar.

Tänkbara miljöproblem vid träskyddsanläggningar

- Buller
- Luftutsläpp
- Markförorening
- Yt- och grundvattenpåverkan
- Avfall

- Tillståndet för er verksamhet omfattar alla dessa.
  - Installationer och utrustning
  - Produktion och drift
  - Ta reda på vad som gäller för er verksamhet

Viktiga utsläppspunkter för träskyddsanläggningar

Leverans av träskyddsmedel

Spill på marken

Lagertank
Blandningstank

Ångor och aerosoler till luft
Läckage, spill till mark, yt- och grundvatten

Impregneringsutrustning

Ångor och aerosoler till luft (lucköppning från utblås från vakuumpump)
Dropp och spill pga läckage
Förorenat vatten från kondensor i oljeavskiljare (kreosotanläggning)

Avrinningsyta för nyimpregnerat trä

Dropp till mark
Spridning via truckar etc som kör i spill och dropp,
Damm till luft

Virkestork

Flyktiga ämnen och damm till luft

Lagringsplats för impregnerat trä

Lakvatten till mark
Damm till luft
Kreosotångor till luft
Lösningsmedelsångor till luft

Dag- och spillvattenledningar

Utsläpp till recipient

Industriutsläppsförordningen, BAT, Bref

- Gäller hela Europa
- BAT – best available technique = Bästa tillgängliga teknik
- Bref – BAT referens documents
- Ny för 2020: BAT REFerens Solvent Treatment of Surfaces and Wood Preservation with Chemicals
  - Diskussioner mellan branschorganisationer, tekniska experter, miljöorganisationer och myndigheter
  - Svenska företag uppfyller redan de flesta reglerna men vissa anläggningar kan behöva göra en del justeringar och anpassningar de närmaste åren

Kunskapskrav

- Det finns många lagar och regler
- Ta hjälp och fråga om du är osäker
- Leta rätt på fakta på nätet
- Arbetsgivaren har ett stort ansvar.
  - Om något är oklart måste det redas ut med hjälp av specialister, rådgivare, myndigheten.